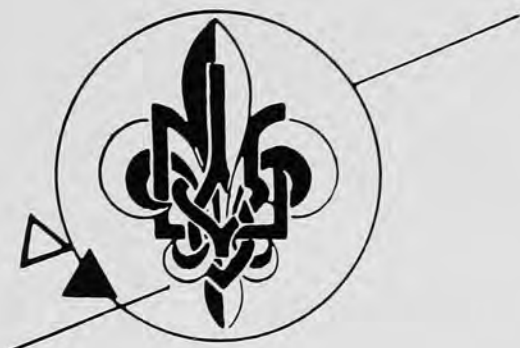


ЮН19 АК88

ВЕРЕСЕНЬ — SEPTEMBER 1988



«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця — всього 10 чисел
в році.
Видас Головна Пластова Булава.
Оформлення обкладинки на 1988 рік пл. розв. Коля
Савицький



ЗМІСТ

Сторінка

1. Сучасні визначні українці — Іван Сопінка
Як юнацтву плекати поглиблення віри Христової?
2. Треба нам знати: Марк Твен в Одесі
4. Німецький савтовий журнал пише про українських
пластунів
Хроніка: На Святі Весни — Г. Кузишин
5. Неоднакові — Наталя Сас
7. Співаємо: „А ти подумай”
Діалог про любов
8. Лист до Петрарки — Юрій Яковлев
9. З табору прихильників на ЮМПЗ 87
12. Фотомонтаж із ЮМПЗ 87
14. Із матеріалів до III-ої проби: Українські поселення
в Бразилії — Подруга Наталка
16. Хроніка: Свято Весни на Новому Соколі: Братчик
Славко
17. „Київ” — Василь Стус, „Колима”
18. Із життя української молоді в Бразилії
19. Молоде перо: „В австралійській школі” — К.
Коцюмбас
20. Молоде перо: „Чи вам весело?” — У. Ледухова
„Шлях до правди” — Г. Кузишин
21. Маруся Чурай та її пісні — О. Шуст-Крушельницька
22. Виступ Рідної Школи УНО, Торонто
23. Українські пісні
24. Загадки

● Усі редакційні матеріали слід слати
на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право
виправляти мову, як теж скорочувати й
виправляти одержані матеріали згідно з
пластовою термінологією, пластовими
виховними напрямними та вимогами
юнацького віку читачів.

Редагує колегія

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:

пл. сен. Роман Копач

пл. сен. Тоня Горохович

ст. пл. Олесь Кузишин

пл. сен. Олександра Юзенів.



На обкладинці: пластова група із 3СА на святкуванні
1000-річчя Хрищення України в Римі у липні 1986 року

Світлина: Ст. пл. Марта Коломисць

ЮНАК

ВЕРЕСЕНЬ — SEPTEMBER 1988
Ч.П. 9 (287) РІК XXVI

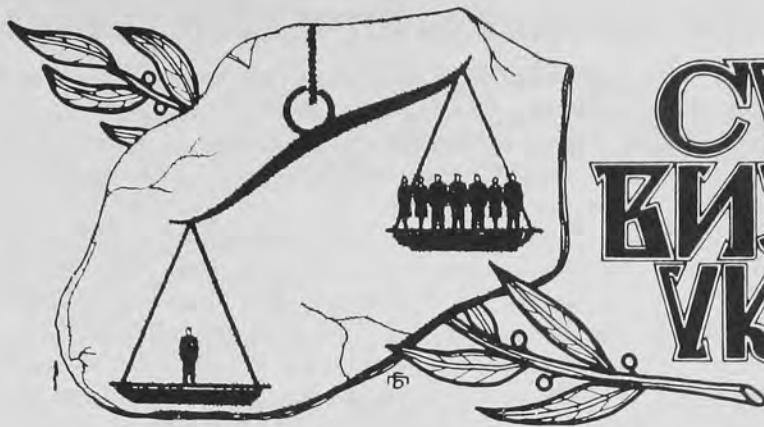
Інтернаціональне стандартно-серійне число
0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА «ЮНАКА»

\$20.00 американських доларів

Ціна одного прим. — \$2.00

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION, 144 SECOND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003
YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.
АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N.Y., 11702. U.S.A.
З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.



СУЧАСНІ ВИЗНАНЦІ УКРАЇНЦІ

ІВАН СОПІНКА — ЧЛЕН ВЕРХОВНОГО СУДУ КАНАДИ

24-го травня 1988 року прем'єр-міністр Канади іменував визначного адвоката і юриста українського походження Івана Сопінку членом Верховного Суду Канади. Це є суд найвищої інстанції і тому можна uważати великим відзначенням для українського адвоката, що він був вибраний із багато інших кандидатів, які сподівалися дістати це місце.

Рівночасно це відзначення для цілої української громади в Канаді тим більше, що газети і телебачення підкреслювали, що українське походження І. Сопінки відіграло велику роль в його номінованні.

І. Сопінка є славний із успіхів у різних випадках кримінальних і цивільних, як адвокат, а для українців він зробив дуже багато коли в часі переслухувань Королівської Комісії досліджування нацистських злочинів реперезентував Комітет Українців Канади і гостро виступав проти того, щоб Комісія користувалася советськими свідченнями і документами.

Весною цього року І. Сопінка виступав на міжнародній Комісії юристів західного світу в Брюсселі від Світового Конгресу Вільних Українців у свідченнях про Великий Голод в Україні 1932-33 років, та вимагав, щоб цей голод визнати, як створене штучно знаряддя советської політики.

Це вперше в історії Канади канадець українського походження є іменований суддею Верховного Суду.

Батьки Івана Сопінки приїхали до Канади в 1926 році, як усі тодішні імігранти на управу рилі. Він сам без сорому зазначає, що його мати приїхавши до Америки не вміла читати і писати. Те, що він тепер на найвищому пості судівництва Канади — це великий успіх його і української спільноти.

О.К.



ЯК ЮНАЦТВУ ПЛЕКАТИ ПОГЛИБЛЕННЯ ВІРИ ХРИСТОВОЇ?

— Подруго, ось уже пів-року минає, а ми ще так мало чогось такого зробили, для прославлення Ювілею Тисячоріччя! — схвилювано озвалася Мирося на сходинах, в програмі яких була запланована гутірка про гасло: „За Віру Христову!“

— Так ми спізналися! Тому давайте проєкти! Думаю, що ви їх маєте, — звернулася подруга Марта до своїх „Мальв“.

— Я думаю, що нам треба багато більше знати про початки християнства в Україні. Нам у школі п. Нагірна розповідала, що тепер у газетах з України є багато всього цікавого. Цього року у Львові на Великдень дівчата виводили гагілки. Було першого дня десь чотири тисячі учасників, хоч і не була

княження вже в 14 році життя. Княжив — тут так написано. Чи можна прочитати, подруго?

Слухаємо, Наталю! Це цікаве, бо певне не всім нам відоме, заохотила прочитати принесену статтю виховниці.

— Княжив у Ростові, Смоленську, Володимирі-Волинському, 16 років у Чернігові, а з 1113 по 1125 на Київському престолі. Історія каже, що Мономах прожив життя „на коні й на килимі“, бо був у походах або на парадах, а коло нього довкола сиділи на килимах дружинники й вірники, що дбали про добро народу й держави. Народ мав довір'я до улюбленого володаря. Мономах був високо-освіченим, талановитим майстром слова. Залишив нам „Поучення“ десь в лютому 1117 року написане. Написавши його ще жив вісім років у Києві.

— Наталю, ти читаєш, чи тільки переповідаєш, що газета має надруковане? Чи я могла б відбити на копійці цю статтю? Моя мама дуже любить таке читати, — попросила Таня.

— Але читай далі! А потім підемо відбивати. Я також хочу мати це, попросила й Марта.

— Далі тут написано, що твір цей два і пів століття був у роді Мономаховичів, користали з нього тільки нащадки. Вони черпали від свого предка прецінні думки. Мономах закликав же до мирного співжиття, до братерства й любови. „Поучення“ було затратилося. І щойно у XIV столітті його віднайшли. Зберігається оригінал тепер у Ленінграді. Але перший академічний переклад „Поучення“ на українську сучасну мову зробив Леонід Махновець — українець, що відомий є з як запопадливий дослідник давньоруської письменности.

— Дякуємо тобі, Наталю, за читання і за те, що подумала про це, щоб нам на сходинах принести цю газету. На чергових сходинах будемо мати розмову про зміст „Поучення“. А він дуже багато скаже нам про те, як плекати ВІРУ ХРИСТОВУ В ЩОДЕННОМУ ЖИТТІ. А тепер перейдемо до гри на історичну тему, — закінчила це цікаве заняття подруга.

Подруга Марта



сприятлива погода. А другого дня зібралося у Шевченківському гаю аж дванадцять тисяч учасників! Мабуть виводити гагілки могли молоді дівчата. Мусів їх хтось навчити. Люди дбають про християнські традиції, — радісно почала Марта.

— А мій тато прочитав у „Вістях з України“, що при дослідках підземелля Печерської Лаври археологи, йдучи забутими ходами у дальних печерах, відкрили келію одного зі засновників Печерського монастиря Теодосія Печерського, — додала Оля.

— О, чекайте-чекайте! Про нього є цікавий допис у „Готуйсь“ у січневому числі цього року, — поспішила Таня. — То особливий християнин, він же святий, так, як і його побратим Антоній. Я знаю де можна знайти їхню ікону. Мама має таку книжку.

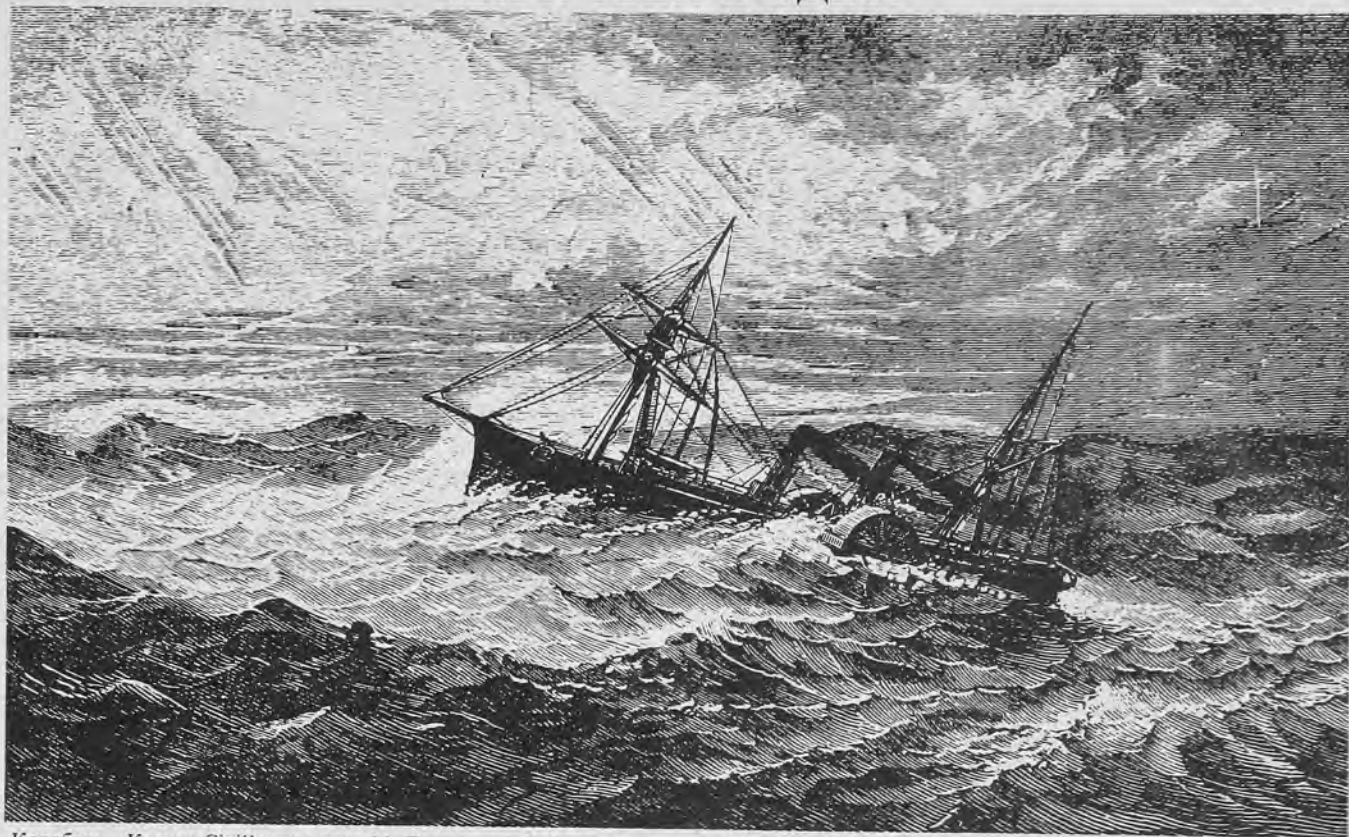
— Знаєте, що написано про цю келію в тій газеті з України? Келія дуже маленька, стеля у формі склепіння, ліжечко на землі таке маленьке, а друге місце на землі служило монахові за стіл до праці та їжі. Так то колись жили люди, заробляючи в Бога спасення.

— Подруго! А я принесла тут цікаву статтю про Володимира Мономаха, — озвалася скромна завжди Наталя. Він був онуком Ярослава Мудрого, а по матері — візантійського імператора Константина IX Мономаха. Від цього й є його ім'я. Почав своє

Запитання:

1. Чим турбувалася Мирося, почавши мову на сходинах гуртка „Мальви“?
2. Яку радісну новинку розповіла перша учасниця гутірки Марта?
3. Про що сказала Оля, а до неї долучилася Таня своїми інформаціями?
4. Як виглядає келія Теодосія Печерського, яку тепер відкрили археологи?
5. Що довідалися юначки про Мономахове „Поучення“ з газети „Вісті з України“?

МАРК ТВЕН В ОДЕСІ



Корабель „Квакер Сіті“ яким плів М. Твен в часі бурі так як появився на титульній сторінці книжки „Невинні за кордоном“

Відомий американський письменник, якого твори знають в цілому світі був ще мало кому відомим репортером провінційної газети „Альта-Каліфорнія“, коли пристрасть до свіжих місць і свіжих вражень привела його до Одеси. Сталося це в серпні 1867 року. Пароплав „Квакер Сіті“ із шістдесятьма трьома мандрівниками, після усіх бурій Атлантики, досягнув тоді Севастопіль і на поворотній дорозі, щоб зміцнити запаси вугілля на одну добу закинув якір у одеському порті.

Молодий Марк Твен, який тоді підписувався своїм ім'ям — Семюель Л. Клеменс з великим зацікавленням оглядав Одесу. Йому це місто дуже сподобалося і його записник заповнився замітками. Багато із них відтак були в одному із розділів подорожньої книги п.н. „Невинні за кордоном“.

„Гарні, широкі вулиці, до того ж прямі: невисокі будинки — просторі, без усяких химерних окрас; вздовж тротуарів... біла акація; ділова метушня на вулицях і в крамницях; квапливі пішоходи; будинки і все навколо новеньке з голочки, що так незвичайно нашому оку...“ такою постала перед Марком Твеном Одеса, від заснування якої не минуло й трьох четвертей століття.



„Пригоди Гакельберрі Фінна“ — українською мовою

Знову відвідати М. Твенів Одеси не довелося, хоч він не раз говорив про своє бажання приїхати сюди. Зате його оповідання, починаючи від 1879 року регулярно появлялися на сторінках одеських видань у російських перекладах. В 1913 і 1928 роках в Одесі вийшли „Пригоди Томи Соєра” — найбільше здається відома повість М. Твена. Його твори були не раз відтак перекладені на українську мову. І так по українському вийшли: „Князь і жебрак” у Вінніпегу в 1907 р. „Пригоди Гакльберрі Фінна” у Києві 1956 р. „Принц і злидар” у Вінніпегу 1959 р. „Пригоди Гакльберрі Фінна” в Києві у 1966 р.

„Пригоди Тома Соєра” Київ 1982 р. „Оповідання” Київ 1973 р. „Твори” Київ В-во Дніпро у 1985 р. накладом 100,000 примірників.

Твори М. Твена появлялися українською мовою також раніше в Західній Україні і бабуні та дідусі наших читачів „Юнака” добре пам’ятають як він був їхнім улюбленим автором молодих років.

Подорожні записки М. Твена „Невинні за кордоном” де він описує відвідини України (розуміється називаючи її Росією) появилися вперше книжкою в 1869 році.

НІМЕЦЬКИЙ СКАВТОВИЙ ЖУРНАЛ ПИШЕ ПРО УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТУНІВ

В двох числах німецького скавтового кварталника п. н. „Скавтінг” за рік 1987 поміщено інформації про Український Пласт з нагоди 75-річчя Пласту. У числі 2 находимо односторінкову статтю пера Ореста Мялковського п. н. „Історія Українського Пласту”, яка в короткій приступній формі вияснює німецьким скавтам не лише історію Пласту від його заснування, але також дає політичне підложжа, що допомагає німцям зрозуміти складну

проблему існування пластової організації і її долі. Стаття, хоча без знімок, але прикрашена нашою лелійкою і назвою Краєвої Пластової Старшини в Німеччині українською мовою.

В черговому числі за 1987 рік є коротка інформативна стаття Романа Стельмаха про ЮМПЗ в 1987 році в Канаді. Щоправда у заголовкові вкралася така характеристична для німців помилка і написано що „2,000 литовських пластуниів святкували свій ювілей в Канаді”, але відтак у тексті вже всюди подано, що це були українські пластуни. Р. Стельмах пояснює, як відбувалася ЮМПЗ, як була поділена на три етапи і як вони проходили. Він також у статті вживає вислову „пластуни” так, що читачі можуть зрозуміти, що такої назви у нас вживається. Стаття прикрашена відбиткою картки-привітання з ЮМПЗ, що її українські пластуни з Німеччини післали до редакції „Скавтіngu”.



НА СВЯТІ ВЕСНИ 1988 РОКУ

Велика ватра на цьогорічнім Святі Юрія була присвячена 1000-літтю Хрищення України. 2-ий курінь юначок з Нью Йорку уложив точку на тлі пісні „Мамо, чи чуєш ти мене, мамо”. Юначки, в чорних одягах вийшли зі засвіченими свічками, одна з них похилена і закута в кайдани символізувала поневолену Україну. Нараз почулися слова одної юначки:

„Цього року, важна подія 1000-ліття Християнства нашої рідної землі залишиться в наших пластових серцях на віки.”

Ми, українська молодь, повинні бути вдячні за те, що маємо змогу вільно і величаво відсвяткувати Хрищення України. Але ми не можемо забути про тих, які довгі літа сидять по тюрмах і не будуть мати

змоги відсвяткувати з вільним світом цю спеціально зворушливу подію. Юначка в кайданах символізує тих поневолених борців за віру.

Також, в майбутньому нашому пластуванні памятаймо про наших ровесників на Україні, які мріють належати до такої української організації як Пласт.

Україно, наша чарівна — колись ми помандруєм, полинемо на хмари і визволимо наших братів з кайданів...”

На кінці юначка в українському народньому одязі, яка символізувала вільну Україну, піднесла заковану подругу.

пл. розв. Галя Кузишин
2-ий Курінь УПУ Нью Йорк

НЕОДНАКОВІ



Стара мати собачого роду, Мімі, мешкала в кухні в дерев'яному ліжечку, вистеленому шматками. Влітку це ліжко стояло під ліжком господині, взимі його присували до печі, щоб стара не мерзла. Відтіля вона не радо виходила, хіба зі їжою і на прохід, на подвір'я. Ліжко старої мамі цуценят було предметом мрій її дітей; як тільки яке побачило порожню свою колиску (там родилися всі діти) вскакувало та смачно засипляло. Якби не було: розкішний сон в маминому ліжку довго не тривав. Хай тільки стара вернеться й загарчить грізно, показуючи свої старечі зуби — кінчиться теплий, щенячий спомин і підібравши під себе хвоста, треба втікати на двір. Зрештою, інші діти мають таке саме право до маминого ліжка як малий Мішенька: хай тільки побачуть його там, зводять з ним боротьбу, гаркїтню, торганину за вуха й кудла і серед метушні та гризні вибігають усі разом на подвір'я. Правду кажучи, немалі права до ліжка має дочка, Боська, що родила й викормила в ньому двічі своїх щенят. Але стара незгідлива й дуже вже певна своїх прав. А вже найбільше пересердя, коли до її ліжка влізе яка кітка. Яким правом?! Вона одинока зі собачого роду не любила котів. Мала на це свою причину: кітка, що кормила своїх немовлят, кинулася раз на неї, як тільки ввійшла в хату, й ганебно подрапала їй ніс. Чи можна після того любити таких поганих хижаків? Проте інші пси любили обох кіток, з якими виросли й виховалися на господарстві. Щур (дурень) навіть любився в обох, напереміну. Пестив, вилизув, їв і спав з ними, своїм любовним, ніжним скавулінням зануджував раз одну, то знову другу. Йому байдуже, що всі сміються з нього та лають: „Щур дурень, котячий пес”. М'яка, тепла, латаста Боя і тигросмуга (власне їй казали „він”) Фік, були панями його серця. Любив їх романтичною ідеальною любов'ю. Ах, Щур дурень, цеж відомо!

Вже підросли ярі жита й хвилювали в теплому червневому вітрі. Дрібний гірський вівсик бігав по

жовтих скибах доганяючи один одного. Треба ж було нарадитися, чи скоро прийдеться цвісти? Цвіли картоплі: широким теплим пахом стелили дорогу літові. Соняшне тепло обіймало запашні смерекові ліси, пестило молоді руна піль.

Виляглися жовті малесенькі курятка, вже навіть тратили свою соняшну, теплу ціплячу барву підстрибуючи за квочкою серед трав. Стара мати-свиня водила своїх рожевих поросятток похрунькуючи. Вони бігали так смішно на своїх ніжках, підвинувши ніжні хвостики! Ех! І булаж в Боськи-батярки охота вбігти за огорожу та хоч нагнати страху цій свинячій сім'ї! Аж світилися в неї розумні, веселі, карі очі.

Обі кітки були повні й обважніті. Леда день і в них появиться малеча. Старша, латаста Боя весь час поза хатою. Вона ходила на лови. Днями й ночами вона чаїлася на воробців, ловила мишей, їла багато. Прийдуть же важкі дні... В хату заходила вранці, напиться теплого молока й поспати на печі. В той час Фік, повний як струк дорідного бобу, не покидав хати. Він цілий день вилігувався на сонці та дбайливо вилизував свій м'який, сірий животик. Підчас обіду сидів на колінах своєї пані й бережно, м'якою, сівою лапкою посягав по кусники м'яса на тарілці. Коли ж йому погрозжували й лаяли тручав пестливо лобиком і муркотів примирливо. О! Ця кіточка була пестійкою і їй все було вільно. Після обіду лягала знову в гарячому літньому сонці й годинами вилизувала себе муркотячи привітно. Опісля ж дрімала зі спокоем сповненого лона. Їй було байдуже до Боїних діл, до цього, що нераз вона приносила в зубах мишу, або її носик був замазаний кров'ю воробиних писклят. Фікові дні плили спокійно в сонній ситості доживання.

* * *

Боя непокоїлася. Скочила на панові коліна, терлася до його ліктя й м'явкотіла жалібно. Її гладили, просили покластися на коліна, принесли молока. Але вона не могла влежати, не хотіла їсти, а в її широко розкритих очах стояв тваринний, німий жах. Тривога й біль гнали її до людей, начеб мала в них найти поміч. Так, Боя мала родити, це зрозуміли люди, але й, може скоріше від них, зрозуміли це інші тварини. Пси обнюхали Бою та занепокоїлися. Боська спочутливо гладила кітку по хребті й по голові, а вона терлася до її ноги та жалібно м'явкотіла. Щур лизав її та скавулів ніжно, розшибаючися в спочутливості та уважливості. Мішенька, малий, смаркатий пестій, мабуть небагато розумів з усього. Він скавав кругом усіх, побрішкував весело, а його веселі, добродушні оченята були повні радості й дитячої безтурботності. Навіть стара, вередлива Мімі вилізла зі свого ліжка та підійшла до



цієї громадки приятелів. Докладно й поважно обнюхала Бою, при чому виглядала на стару, досвідну повитуху, пчихнула й байдуже вернулась у хату. Хіба ж їй це новина? Вона вже стільки разів переживала те саме...

Бою віднесли на оборіг, де на м'якому, запашному сіні вродила троє котенят. Тепер для Бої настали дні материнства. З посвятою, в голоді плекала свою малечу. Ні на хвилину не сходила з оборога затривожена за життя дітей (попереднього разу їй відібрали їх, та потопили). Треба було їй приносити їсти. Коли зачула скрипіння драбини зголошувалася муркотінням, а за миску теплого молока й кусень хліба (з маслом і завбільшки як для голодного робітника) її очі висказували зворушливу, майже людську вдячність.

Надолині скавуліли пси та жалібно побріхували. Вони скаржилися: їм так хотілося відвідати Боїних малих! Алеж драбина, страшна драбина!

За два дні Фік вродив двоє тигренят. Ніхто не знав і не бачив де й коли. Вранці Фік прийшов втомлений і порожній, та ляг на печі. Там занесли йому молоко, він напився, вилизав смугасту шерсть та й заснув. А діти, Фіку, де діти? В шопі на трині мерзли та квилили жалібно тонесенькими голосками. Такі тендітні, безпомічні котячі новороженці... Не допомгло, що Фіка замикали в шопі з дітьми. Він нетерпляче струшував зі себе голодну малечу та втікав отвором під покрівлю. Так, Фік заявив, що дітьми не буде піклуватися і загалом... свідоме материнство. Поклався на сонічку та вилизував свою шовкову шерсть...

Холодно було котячим немовлятам на оборозі. В горах же ночі студені. А далі з прохарчуванням клопінг. Хто хоче кілька разів денно виносити харчі на оборіг? Боя це зрозуміла. Одного ранку появилась в кухні. Прихвощем з'їла молоко. Але це не була її ціль. Вона стала кликати. Підходила до дверей, кличучи, оберталася що кілька кроків та вела до оборога. Мабуть чи не сталося що злого дітям?! Але ні! Вони були цілі й здорові. Чогож тоді треба Бої? Незрозуміло!

...оборіг високий а драбина стрімка...

На другий день вранці Боя поносила дітей до

кухні та поскладала до Міминого ліжка.—

Яким чудом вона злізла з дітьми в зубах по стрімкій драбині? Бідна відважна мати! О! Відважна. Не просила й не питала Міму чи вільно, заняла її ліжко. Щаслива й рада цілому світові, кормила малих. Хай Мімі тільки спробує домагатися своїх прав! Але Мімі не пробувала. Вона знала чим то пахне...

Напів замерзлі й заморожені Фікові діти принесено до хати. Їх віддали під Боїну опіку. О! Вона чудова мати. Не даром же її малеча вилизана, чиста й сита. Як незрілі каштани, латасті й лискучі три валочки тулилися до теплого маминого черева. Рожевими, малесенькими лапочками місили мамину грудь, а смішні, червоні писочки ссали тепле молоко.

О! Боя добра мати. Вона вилизала, огріла й пригорнула Фікових немовлят. Два тигрики жадібно приссалися до матірніх грудей...

Фік зблизився з байдужою цікавістю та заглянув в Боїне гніздо. Боя завуркотіла грізно та плюнула. В той спосіб Фік втратив усі права до своїх дітей.

Пси відвідували Бою й її дітей. Верткі, меткі, крикливі й веселі, гавкуни й розбишаки, вбігали до хати з гамором і гаркітнею. Але до Боїного ліжка підходили поволі й обережно, ніжно скавучачи. Боська запхала свій малий бронзовий лобик між дітей та лизала їх вміло своїм теплим рожевим язиком. Щур, безуспішно залюблений Щур, підповз до пачки видаючи найніжніший, найтонший, ледве чутний скавучок. Він упевнював Бою про свою велику прихильність до неї і дітей. Коли ж Боя дозволила (псові завжди небезпечно зближатися до котячого гнізда), лизав дітей і тішився ними. Он-який Щур! Проте йому не шкодило, що його люба вродила котенят. Ех! Щур! Відомо, дурень. Махає радісно хвостом і пестить Боїних дітей.

Але Фік? Лежить під хатою і гріється до теплого сонечка. Маніжить, муркочить і тре носик до Мішиного вогкого, чорного носа. Сонце грає в його жовтих зіницях гарячою жадобою. Перевертається з боку на бік, вітрить неспокійно й накликує. Припадає до землі, причається. Значев'я підстрибне вгору як прудкий, дикий звірок. Очі поширені, вуха нащурені, ніздря втягають гарячі пахощі літа.

Тепла ніч літня. Червоний великий місяць впливає на небесні простори. Ніч стелить таємні тіні дебрами, лісами. Одурює пах цвітучого жита, кличе шум ліса...

Зі села виходить кіт. В темні простори ночі назустріч місячному дратуючому сяйву кидає самчий зов. Спершу кричить глухо, горляно, сказано, притаєно. Начеб готовився до скоку. Далі крикнув гострим могутнім голосом жадоби. Погрозовий, дикий лемент хижака перейшов в низький стогін самоти, образи й скарги...

Фікові очі світять зелено, шерсть їжить. Кидає тонкий, гострий м'явкіт у нічну глибину.

Фік виходить назустріч нічним, новим пригодам.

А ТИ ПОДУМАЙ

Музика Володимира ІВАСЮКА

Слова Ростислава БРАТУНЯ

Томірно
тр



Є хмар-ний день, є день без хмар-життєви-
мер-ний ка-лен-дар. Не-жда-на
пер-ша си-би-на, а все зда-єть-ся, що вес-
на. То-бі шу-лять ве-се-лії
ліс, і тім-ги ді-люшкє де-різ, і тім-хє
ді-люшкє де-різ...
ти по-ду-май, ти по-хрїй, чи дї-на-є
за-гу-дїв ти свій, чи до-ро-
бив, чи до-ко-хав, як лю-дяк
і зем-лі у-се, що міг, від-дав.
Є хмар-ний
у-дав.

Є хмарний день, є день без хмар —
Життя химерний календар.
Неждана перша сивина,
А все здається, що весна.
Тобі шумить веселий ліс,
І тільки білий шум беріз... (2).

Приспів:
А ти подумай, ти помрій,
Чи день не загубив ти свій,
Чи доробив, чи докохав,
Чи людям і землі усе, що міг, віддав.

Є хмарний день, є день без хмар,
І в кожному є свій дивний чар,
Коли зумієш в них знайти
Ніким не звідані світи, —
Тобі грайливий річки плін,
І тільки хвиль печальний дзвін. (2).

Приспів.

Є хмарний день, є день без хмар.
У серці не вщухає жар,
Роки не гасять почуття:
У нім весна, у нім життя.
Тобі відкритий цілий світ,
Коли у ньому є твій слід. (2).

Приспів.



ДІЯЛОГ ПРО ЛЮБОВ

„ДІЯЛОГ ПРО ЛЮБОВ” — Збірка. Київ. Видавництво ЦК ЛКСМУ „Молодь”. 1980. У книжці подані оповідання, нариси, статті, листи, поезії та інші матеріали на тему морально-етичного виховання юнаків та юначок, передусім зі старших клас середньої школи.

Матеріали розповідають про дружбу, перше кохання, про вірність, про красу справжньої любови, про чисті юнацькі мрії, ідеали, прагнення... Автори

їх — письменники, мистці, вчені-психологи, педагоги, батьки й самі учні старших клас.

Уважаємо, що цей матеріал зацікавить і пластове юнацтво. Проте, була б Редакція „Юнака” вдячна за хоч би короткі вислови-опінію про погляди на тему кохання, що їх подаємо у вибраних тут матеріалах. Тоді це буде для нас вказівкою — чи поміщувати їх в чергових числах.

Редакція

ЛИСТ ДО ПЕТРАРКИ

Примітка: У збірці п.н. „Діалог про любов” (Київ В-во ЦК ЛКСМУ „Молодь” 1980) автор листа описує свою зустріч зі школяркою в коридорі школи, коли він з доручення вчителя ніс глобус на третій поверх. Він вдаряв пальцем по глобусі, щоб він крутився.

І раптом побачив якусь дівчинку й щось його схвилювало. Хлопець бачив як її волосся спадало серпом над чолом, а губи були потріскані, мабуть від вітру. Спочатку він не звертав на неї уваги, але раптом йому стало дуже жаль цієї дівчинки, бо немов добачив у очах її свої сльози. Під впливом цього переживання, учень притиснув глобус з синім небом і зорями до своїх грудей, немов би хотів його роздушити. Хлопець вернувся, дівчинка минула його з похиленою головою, він же стояв на місці й дивився їй у слід.

Ця зустріч нагадала йому життєпис славного італійського поета Петрарки, який жив тому шістсот років у місті Авіньйоні й який також мав подібну зустріч з дівчиною Лаурою, але в церкві св. Кларі. У її темних великих очах поет побачив вогні свічок, що світили, як маленькі сонця.

І ось що написав Юрій Яковлев у своєму листі до Петрарки:

Дорогий Петрарко, ми обидва зробили непростиму помилку й жорстоко поплатилися за неї. Треба було перебороти несміливість, підійти до Лаури і щонебудь спитати в неї. Наприклад:

— Яке сьогодні число?

І тоді Лаура відповіла б:

— Сьогодні шостий день квітня.

Вам одразу було б легше, і ви б чи то жартома, чи серйозно спитали:

— А який нині рік?

— Лаура усміхнулася б і відповіла б:

Рік Божий тисяча триста двадцять сьомий.

Так би ви познайомилися з прекрасною Лаурою, відомою в Авіньйоні своїми чеснотами.

Але ви мовчали. Стояли мов кам'яний. А я через шість століть повторив вашу помилку.

Коли це до мене підійшов завуч і спитав:

— Ти що тут робиш?

Я відповів ні в тин ні в ворота:

— Це глобус зоряного неба.

— То йдиш на лекцію! Не стій посеред коридора.

Не гай часу.

Я повернувся й пішов зі своїм глобусом. Ішов наче сліпий, не помічаючи ні стін, ні соняшного проміння.

З кляси вийшла одна людина, а принесла глобус зовсім інша. До кляси повернувся нещасний Петрарка. Тільки цього ніхто не помітив, думали — все гаразд.

— Я знаю, ви щодня ходили в собор святої Кларі. Я теж зачастив на третій поверх, сподіваючись побачити свою Лауру. Підготував слова, щоб сказати, коли вона з'явиться. Та вона не приходила. Повз мене йшли інші дівчата — чужі, і всі однакові.

Я знаю, що колись Лаура впустила рукавичку на кам'яні плити собору. Ви кинулися, нахилилися, підняли рукавичку і подали господині. І були несказанно щасливі, що доторкнулися до рукавички, що почули від Лаури слова подяки. Ви сподівалися, що вона знову впустить рукавичку, а вона більше не впускала.

Я побачив її несподівано. Через місяць. Я так багато думав про неї, так багато хотів сказати, а коли вона з'явилася в коридорі на третьому поверсі, все раптом забув. І сказав дурницю:

— У тебе є рукавички?

Вона здивувалася:

— Зараз же травень...

Я зібрався на силі і мовив:

— Я хотів, щоб ти впустила рукавичку, а я підняв би її.

Вона подивилася на мене з подивом:

— Нащо?

І раптом очі її повеселішали, загорілись, і вона, не чекаючи відповіді, побігла. А я побіг за нею.

Вона бігла по коридору. Потім по сходах. Потім вибігла на шкільне подвір'я. Я біг за нею, біг так близько, що відчував, як від її кіс пахло травою, нагрітою сонцем. Вона добігла до огорожі, зупинилася і обернулася до мене. Я завмер. Ми стояли дуже близько, захекані і дивились одне на одного. Я не знаю, що зі мною сталося, — якась зухвала сила потягла мене за язик, і я сказав:

— А я цілую всіх дівчат!

І одразу ж пожалував. Я сподівався, що вона втече геть. А вона стояла на місці, тільки очі її примружились, наче від болю.

— Усіх? — прошепотіла вона. — А мене ніхто не цілував.

Мені захотілося втекти. Але вона дивилася на мене довірливо, з таким боєм в очах, що я не посів бути малодушним. Стояв, опустивши очі, і відчував, як краска заливає мені обличчя.

І раптом вона сказала:

— Чому ж ти не цілуєш мене? Хіба я гірша від інших?

Вона була краща від усіх! Але я ніколи в житті не поцілував жодної дівчини, навіть уявити собі не міг, як можна поцілувати.... Я збрехав їй, дорогий Петрарко!

І щоб урятуватися від ганьби, мовив:

— Хочеш, я запалю сірник і триматиму його в зубах, доки він не згорить?

Вона подивилася на мене злякано і запитала:

— Ти більше не будеш бігати за мною?

— Буду, — видихнув я, і моє слово пролунало мов клятва: — Я завжди бігатиму за тобою. І коли настане зима, підніматиму твої рукавички, якщо впустиш.

Я говорив запально і не помітив, як поруч опинилася наша математичка Ольга Іванівна. Не звертаючи на мене уваги, вона сказала:

— Де ти пропадаєш! Батько жде. Нам пора їхати....

І повела мою Лауру.

Я знаю, що ваша Лаура померла від чуми року 1348-го, читав про це в книжці. Знаю, як ви журилися: „Полишив світ цей промінь світла“. Ви були тоді у Вероні, „на жаль, не знаючи своєї долі“.

Моя Лаура виїхала з батьками: з батьком військовим і матір'ю — нашою математичкою. Замість Ольги Іванівни до нас приїхала інша вчителька.

Та я все жду. Піднімаюся на третій поверх і повільно йду по коридору, не помічаючи дівчат, які прогулюються. Вони, певно, думають, що я дурний, штовхають мене. А я бачу, як у її очах відбиваються всі вогні і зорі, відчуваю запах трави, перегрітої на сонці. І мене охоплює гірка радість.

Віршив я не пишу. Але неодмінно винайду дуже потрібну машину, або врятую людину, або полечу в космос — тоді вона почує про мене й озветься.

Юрій Яковлєв

Запитання:

1. Що спонукало автора цього листа написати до Петрарки — поета, який жив тому шістсот років?
2. Чим пояснити те, що й Петрарка й учень зробили ту саму помилку при зустрічі з дівчатами? Чому ж та помилка непростима, на думку Юрія Яковлєва? А яка думка про це твоя, читачко, читачу?
3. Чому автор листа мріє зробити машину, щоб полетіти в космос?



З ТАБОРУ ПРИХИЛЬНИКІВ НА ЮМПЗ 87

НАША РОДИННА СПАДЩИНА

В житті кожної людини є події, які часто згадуємо, їх цінімо, про них роздумуємо, і ніколи про них не забуваємо. В нашій родині є така подія зв'язана з медаликом Матері Божої Неустанної Помочі. Цей медалик належав моїй прабабці. Вона його передала своєму синові, коли він вже в шістнадцять років пішов до війська, щоб боронити батьківську землю — Україну. Він вірив, що Мати Божа буде ним опікуватися і він носив цей медалик під час цілої війни. Він в кожну хвилину думав про свою родину і про те чи повернеться він ще колись назад додому. Він молився вдень і вночі і Мати Божа його вислухала. Вона йому допомагала під час найтяжчих боїв, як також допомогла йому пережити тиф. Він вернувся здоровим додому, клякнув і подякував Матері Божій за опіку.

Цей медалик дістав мій дідо, який його зберіг і дав моїй мамі. Мама мені часто розповідала цю історію і вона мені добре запам'яталася. Цей медалик ми бережемо як родинний скарб, його почитаємо, коли молимося — не тільки в часах нещастя чи хвороби, але також під час усіх Різдв'яних і Великодніх свят. Цю родинну пам'ятку передаватимемо з покоління в покоління. Хтось з нас дітей одержить цей медалик і передасть його своїм нащадкам.

Тамара Медвідська
Торонто



Тамара Медвідська



Моя бабуся, Євгенія Чайка, народилася на Волині, там виростала а відтак переїхала до Києва на студії. Вона закінчила Київський Театральний Інститут зі званням театральної артистки і режисера.

Вибухнула Друга Світова Війна і моя бабуся, 1943-го року, опинилася в Парижі — столиці Франції. Як тільки закінчилася війна, Євгенія Чайка зі своїм мужем, Борисом Дніпровим, заснували Український Театральний Ансамбль. В продовж тридцяти п'яти років і на двох континентах цей ансамбль розвивав українське театральне мистецтво. Вся діяльність відбувалася в дуже тяжких обставинах. Але це не зупинило Євгенію Чайку — вона безперестанно ставила найкращі п'єси з українського і світового репертуару. В тих часах, в Парижі було не тільки багато бідних українських артистів, але також багато

українських емігрантів — „діпістів”. Приходив на вистави, щоб почути рідну мову. Це було самотнім зв'язком тих людей з рідним краєм, з Україною.

Моя бабуся посвятила ціле своє життя українському мистецтву, українській культурі, і українській мові. Євгенія Чайка любила українську мову і плекала її красу. Вона вміла передавати ту любов всього рідного своїм артистам, своїм студентам і сотням дітей, якими вона все займалася. На могилі моєї бабусі, Євгенії Чайки, можна прочитати такі слова:

Хто жив і творив, чаром слова, прекрасне,
Вогнем свого серця людей зігрівав,
То буде світити вогонь той, не згасне,
І житимуть ті, як чар-зілля, слова.



Гурток 104-А „Подільки”, табору прихильниць ЮМПЗ 87

Виховниці: пл. сен. Арета Колодій (Денвер) і пл. сен. Марійка Когут (Австралія).

Стоять між вихованцями з ліва до права: Адріана Хоптяна, Рома Луців, Таня Мікєро і Оксана Микитчук.

Клячуть: Ляриса Зубач, Катя Гіммельрайх, Наталка Новицька і Ксеня Горчаківська.

Тому, що дідो і баба були проти більшовиків, діда вислали на Сибір. Коли дідо втік із Сибіру, то опинився на Донбасі. В червні 1941-го року почалася війна. Росіяни всіх вербували до армії, однак тих, що працювали в копальнях, так як мій дідо, вони не брали. Коли в жовтні німці підходили до Донбасу, росіяни вивезли всіх на схід, окрім жінок і дітей. Дідові знову прийшлося втікати, а бабусі довелося його переховувати. Врешті, в червні 1943-го року, німці зайняли Донбас. З великою радістю, хоч разом і з мукою, дідо і баба повернулись до Полтави. У вересні 1943-го року, дідо і баба залишили свою

родину і рідну Полтавщину та переїхали до Австрії. Там вони жили аж до кінця війни.

Тоді ще раз дідо і баба мусіли втікати від росіян, які хотіли їх вивезти назад до Радянського Союзу. Ціла родина мусіла втікати на піхоту до Італії. По капітуляції, вони наново перейшли піхотою через гори Альпи (навіть моя пра-бабця, якій було тоді 67 років, йшла з ними) і вернулися до Австрії. Там вони жили в таборах для втікачів. Дідусь приїхав до Канади 1948-го року. Бабуся з родиною приїхала дев'ять місяців пізніше.



ДАМ'ЯН ГАЙВОРОН — ВІННІПЕГ

Я народився 23-го жовтня 1974-го року у Вінніпезі. Мій тато, Євген Гайворон, також народився у Вінніпезі. Його родичі народилися в Україні. Дідо походить з під Бродів, а баба зі Заливанщини. Вони побралися 1922-го року і мали доньку. 1928-го року, дідо виїхав до Канади шукати кращого життя для своєї родини. Заробив гроші і спровадив свою родину 1929-го року. Тоді вони мали трьох синів — з них наймолодший є мій тато.

Моя мама називається Зоряна Гайворон, з дому Божик. Її батьки народилися в Дрогобичі. 1944-го року, вони залишили Львів і виїхали на захід, втікаючи через Угорщину і Чехословаччину аж до Відня, де народилася моя мама. Коли закінчилася війна, вони переїхали до Брегензу, звідки приїхали до Канади, на сам латинський Святий Вечір 1949-го року.

Моя родина вдержує зв'язки з рідними в Україні. Родичі відвідували рідних 1970-го року. Вони привезли гарні пам'ятки, а також діапозитиви, фотографії та фільм. Деякі старинні пам'ятки нашої родини можна побачити в музею Осередку Української Культури у Вінніпезі. Є там старий гуцульський пояс і маленька мідяна іконка з Києва — триптих. Цю іконку подарував до музею мій дідо. Мій дідо має дуже цікаву пам'ятку, а саме, советсько-український паспорт з 1928-го року. На цей паспорт

він приїхав до Канади.

Моя родина бере активну участь у житті української громади. Мама виросла в Пласті і була там виховницею. Тепер вона є в сеньйораті. Вона, теж активна в інших українських організаціях — була президентом Осередку Української Культури і Освіти, представником Пласту в президії Комітету Українців Канади, головою жіночого товариства „Альфа Омега“, головою Батьківського Комітету при Рідній Школі і членом дирекції кредитової спілки „Карпатія“. У Вінніпезі 1984-го року, її вибрали українською жінкою року.

Мій тато був головою Союзу Українських Студентів Канади і головою місцевого відділу Комітету Українців Канади. Як голова Комітету, він започаткував „Український тиждень“ у Вінніпезі.

Я щойно приготівляюся до громадської праці. Ходжу до восьмої класи рідної школи, належу до Пласту, ходжу до Недільної школи і в церкві служу при Богослуженні. Коли я вчився грати на скрипці, то учителька завдавала мені грати деякі українські пісні. Тепер я вчуся грати на бандурі і маю змогу не тільки вчитися грати на традиційному інструменті, але грати українську музику і продовжувати кобзарську традицію.







УКРАЇНСЬКІ ПОСЕЛЕННЯ В БРАЗИЛІЇ



Делегація молоді з Куритіби і Понта Гросса під час XIII Конгресу Української Молоді

Останніми роками щораз частіше появляються в пресі дописи про життя українських поселенців в Бразилії, в провінціях Парани і Санта Катеріна. Що вражає у цих дописах, що їхній життєвий рівень мало що піднісся від часів ранніх поселень, а то навіть підупав в порівнянні з еміграцією в ЗСА і Канаді, хоча поселення в Бразилії такі давні, як в Північній Америці.

Перша українська родина прибула до Бразилії 1872 р. Масово почали рекрутувати до Бразилії 1895-97 рр. (т. зв. „Бразилійська гарячка“) і тоді біля 15 тисяч галичан виїхало у Бразилійську джунглю. Замість обіцяних 25 гектарів землі, діставали вони дикий ліс, який треба було вирубувати і корчувати, щоби дістати кусок орної землі.

Життя цих піонерів було дуже важке. Непосильна праця, голод, хвороби, за браком лікарської опіки і гігієни, дикі звірі і ідовиті гадюки десяткували цілі родини так, що деяке число повернулося домів. Вже тоді еміграційними центрами для українців стали Прудентополіс і Куритіба в південній Парані.

У 1907-14 роках почався новий набір людей з Галичини до будови залізничних шляхів через Парану. Помимо злиднів попередніх імігрантів понад 15 тисяч людей не завагалися покинути свої убогі господарства і їхати на незнану долю.

1914 року було в Бразилії між 40-45 тисяч українських колоністів. Між 1914-1939 роками ще доїхало яких 9.000 з Волині і Полісся, а після Другої світової війни 7.000 з німецьких таборів ДП. Консервативно треба уважати що їх 120 тисяч, з цього більше, як 90% роджені в Бразилії. 100 тисяч живе в Парані (85%), 9% в Сао Павло, 3% в Санта Катеріна, 2% в Ріо Гранде де Соль.

Ті що живуть в Південній Парані, в Прудентополіс і околиці, становлять три четверті всього населення цієї області.

В Куритібі і околиці живе около 5.000, навіть одне з передмість Куритіби називається „Нова Галичина.“

В провінції Санта Катеріна українці живуть в околиці Ірасема, на границі Парани. Парана є частиною Бразилійського Плато, 1500-3.000 стіп понад поземом моря, поперетинає ріками і ярами. Підсоння підтропічне — гірське і континентальне з великими змінами температури дня і ночі. Земля глиняста або піскова є і чорнозем, але не дуже урожайний.

Крім українців в цій частині Бразилії живуть ще поляки, італійці, німці і невелика скількість бразилійців.

Поодинокі колонії невеликі — кілька сіл розкинені господарства, а посеред них українські церкви, білені хати, з садочками кругом хати, подвір'я огорожені парканом. Нутра хати прибрані в традиційному українському стилі: в кутку ікони прибрані вишивками, скатерті і килими.

В 30-тих роках частина поселенців переїхала на захід і північ Парани, в тропічні ліси на плянтації кави.

Ціле культурне і духове життя зосереджується в першу чергу у парафіях при церкві. 85% поселенців є римо-католики. Першу каплицю збудовано 1845 р. в Сільва б. Ірасема (провінція Санта Катеріна). Перші священники почали приїздити на початку цього століття і оо. Василіяни та сс. Служebníці, занялися шкільництвом.

1922 р. Митрополит Шептицький відвідав Парану і старався відокремити українську церкву від римокатолицької, але йому це не вдалося, аж 1951 р. їй приділено до східних церков, а першим Єпископом став бразилієць, кардинал Ріо де Жанейро—



УКЦерква св. Йосафата в Прудентополіс



Вид на столицю Бразилії Сао Павло

архієпископ Хаїме де Баррос Камара, а його вікарієм о. Климентій Прийма. 1958 р. українська церква дістала вкінці першого Єпископа українця, о. Йосифа Мартинця. Осідком єпархії (від 1962 р.) стала Куритиба. Єпархія об'єднує 12 парохій, 90 церков і каплиць, з 32-ма священиками, з них 25 оо. Василіян. Більшість священиків вже народжені в Бразилії.

Оо. Василіяни мають свій осідок в Прудентополіс, де знаходяться приміщення для братчиків, вони ведуть чотирирічну семінарію для хлопців, видають місячник „Український Місіонар“, тижневик „Праця“ і займаються видавничою діяльністю. Сс. Служebníці також мають свій осідок в Прудентополіс, займаються учительською працею, вдержують 28 початкових і середніх шкіл, два шпиталі і два сиротинці. Їм допомагають т. зв. катихетки, згутовані в Дружині українських катихеток Пресвятого Серця Ісусового.

Українська Автокефальна Православна Церква зорганізована 1926 р., спершу була підпорядкована юрисдикції архієпископа Івана Теодоровича, а від 1951 р. має окрему адміністрацію, начисляє 12 парохій з 6-тьма священиками. Велику роль в культурно освітньому житті відіграють організації при церквах.

Зі світських організацій є т-во „Просвіта“ і найбільша „Хліборобсько-Освітня Юнія“, яка є центром культурно освітнього життя Бразилії.

1940 р. не-бразилійські організації були заборонені диктаторською владою і почали відроджуватися щойно після ліквідації диктатури в 1947 р. Тоді оо. Василіяни zaloжили Т-во Приятелів Української Культури, 1949 повстало т-во „Соборність“, та ряд жіночих організацій, як СФУЖО.

Молодь зорганізована в організації „Молоді Козаки“, СУМ, і „Соборність“, „КЛЕМ“. Через ті організації життя українців на бразилійських поселеннях все було тісно пов'язане з подіями на Батьківщині. Хоч матеріально убогі — щедро підпирали визвольну боротьбу на Україні. Також брали участь у світовій виставці в Чикаго 1933 р. В часі диктаторського уряду Бразилії ці організації ставали в обороні української церкви і культури.

Від 1946 р. ряд українців є в уряді провінції Парани, а навіть і у державному уряді як конгресмени і члени Парламенту. В житті Парани українці є дуже активні в адміністрації провінції і в льокальних урядах. Багато вже тепер служить при війську, вчать по школах і на університетах та працюють у різних економічних та фінансових інституціях.

Преса і публікації українською мовою обмежена до видань поодиноких організацій та діяльності оо. Василіян.

Краще знані письменники і поети: зі старших: Петро Карманський, Сильвестер Калинець, Валентин Куць і Осип Шпитко, з молодших: Олена Колодій, Віра Вовк, Ольга Мак і Олександр Запорізький.

Є теж кілька визначних науковців у різних спеціальностях Федір Великохатко — іхтіолог, Олександр Заболотько — агрономія, Микола Макушенко — геологія, Дарія Рибка — мікробіологія, Ігор Хлизь — археологія, Оксана Борушенко — історія. Українські фольклорні групи знані у цілій Бразилії стали частиною всебразилійських фестивалів, а українське мистецтво виставляється на бразилійських виставках.

ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН

Українські піонери, подібно, як в Манітобі, приїхали переробляти лісисті простори південної Парани на орну землю. Хоч кожній родині, уряд наділив по 25-30 гектарів треба було непосильної праці корчування, щоби їх зробити пригожими до посіву. Зі сторони бразилійського уряду жодної матеріальної допомоги не мали і мусіли самі старатися за рілньниче знаряддя.

Тепер — завдяки українським поселенцям-хліборобам — південна Парана є другою в Бразилії провінцією по продукції збіжжя, картоплі й індустриальних рослин. Вони почали європейський спосіб сільського господарства і управи землі. Волів і мулів замінили кіньми, а двоколові візки — чотироколісними. Започаткували управу зернових рослин досі незнаних у Бразилії, як: пшениця, жито, ячмінь, овес і гречка, а також картопля, капуста і буряки, з кормових рослин для худоби: конюшина, люцерна і лупін, що рівночасно покращували землю азотовими солями. Крім цього впровадили управу індустриальних рослин, як: тютюн, коноплі і льон. Розвели овочеві сади і бджоли, побудували млини для мелення зерна. Для кращого збуту продуктів зорганізували кооперативи, які теж їх магазинували. Нажаль кооперація довго не вдержалася і завмерла з її організаторами.

З місцевих рослин управляли квасоллю, єрба мате і маніок. Ще досі південна Парана продукує 60% пшениці для цілої Бразилії. Одначе в 30-40-вих роках через поділ землі між дітей, та кліматичні катастрофи (посуха і повені) господарства почали підупадати, а з тим і економічний стан хліборобів. Тоді 500 родин

вийшло до північно-західної Парани на плянтації кави. Спершу успіхи були дуже добрі, але морози і погана земля знищили багато плянтацій а власників довело до банкруцтва.

Ще досі 75% українських імігрантів південної Парани залишилося при сільському господарстві. Молодь пробує виїздити до міст, але через брак звання не може дістати праці. Прискорене темпо індустріалізації країни ніяк не сприяє дрібноземельним господарствам. Багаті підприємці скуповують землю на великі ферми і скількість орної землі зменшується з кожним роком. На початку 80-тих років економічний стан бразилійських українців доходив до критичного і тільки завдяки братній допомозі заможнішої української діаспори в ЗСА, Канаді, Європі і Австралії вдалося дещо піднести життєвий рівень людей.

Росте також нове покоління, що завдяки цій допомозі може здобути вищу освіту і є надія, що згодом перебере керму українських громад в Парані і допоможе їх зрівняти економічно з такими ж в ЗСА і Канаді та інших країнах нашого поселення.

Не забувайте наших потребує братів в Бразилії і старайтеся їм як мога допомагати!

Подруга Наталка

Джерела: Українська англомовна Енциклопедія, Довідник про українську Еміграцію та „Journal of Ukrainian Studies” — Журнал Українознавчих Студій — зима 1986, ч. 21, „The Legacy of Brazilian Fever” Сердж Цінко. Статті про Бразилійських українців у „Свободі”.

ХРОНІКА

СВЯТО ВЕСНИ НА НОВОМУ СОКОЛІ



Провід Свята Весни на „Новому Соколі”

Цьогорічне свято весни на Новому Соколі пройшло справді чудово під кожним оглядом — організаційної підготовки, зміло складеної та проведеної програми, активності членів команди та булави.

У суботу, 28-го травня, до відкриття стануло 67 учасників, у тому числі 26 новаків і новачок, які творили підтабір з коменданткою ст. пл. Іреною Ващак та бунчужним ст. пл. Юрієм Депутатом. Комендант свята ст. пл. Андрій Дмитріюк, відбираючи звіт від бунчужного ст. пл. Адріана Грешишина, привітав станичного та опікуна свята пл. сен. Ярослава Пришляка. Під звуки співу пластового гимну та юнацької пісні, при почесті курінних пл. прапорів, на щоглі зал-

опотів синьо-жовтий прапор. Молитвою та наказом, що його зачитала писар ст. пл. Рената Бейгер, учасники розійшлися до своїх таборів, до зайнять.

Цього ж вечора смолоскипами розгорілася вогнем ватра на прославу ювілею 1000-ліття Хрищення України. Мовчанкою віддано шану св. п. полковникові Євгенові Коновальцеві, який згинув від рук московського агента в місті Роттердамі у Голляндії. Слово про пол. Є. Коновальця як творця УВО—ОУН, будівничого і державного мужа української нації виголосив пл. сен. Ярослав Пришляк. По відспіваній пісні „Від синього Дону до сивих Карпат” новак Адріан Депутат особливо гарно продеклямував вірш „Тисячоліття” пера його батька.

Дальша частина ватри відбувалася при співах юнацтва та новацтва, часто переплітаними юнацькими гумористичними скечами та новацькими самодіяльними точками. В неділю, 29-го травня о годині 12-й в полудне пластовим апелем відзначено „День української єдності”. На фоні мальовничої природи, завітчаній квітом роменів поляні, накритий стіл вишиваним обрусом з образом Пресвятої Богородиці, прикрашений вишиваним рушником та китицями польових квітів. Побіч золотився великий напис „Пласт — у Тисячоліття Хрищення Руси-України, 988-1988”. Це витворювало особливе враження, піднесений настрій.

Пластуни-учасники та численно зібрані батьки й гості прослухали вірша „На Тисячоліття” Світлани Кузьменко, що його віддеклямував ст. пл. Андрій Пришляк. Вірша „Святий Андрій на Київських горах” Василя Щурата прочитав ст. пл. Андрій Дмитріюк. По відспіваній молитві „Царю небесний” пл. сен. Ярослав Пришляк в короткій промові з’ясував велику потребу молитовного єднання всіх українців у діяспорі без огляду на різниці віровизнання і поглядів, щоб духовно об’єднатися з нашими в Україні, щоб виявити нашу солідарну підтримку у їхніх змаганнях. Пластовим „Отче наш”

та набожною піснею „Боже Великий, творче всесильний” закінчено цей зворушливий апель молитовної єдності.

В неділю, 30-го травня, о год. 5-й по полудні відбулося закриття підтабору новацтва. У програмі проведено церемонію переходу до юнацтва та до старшого пластуництва, відзначено здобуті пл. проби, проголошено висліди теренового змагу. З машту стягнуто український прапор, молитвою та співом „Надобраніч” закінчено свято.

Перебуваючий на цьому гарно проведеному закритті недавно прибулий гість з України з великого захоплення розцілював дітей-новаків, зі сльозами стискав руки команді, складаючи признання і подяку Пластові та його виховникам за велику виховну працю на чужині. Його слова: „Я за кілька днів відлітаю на рідну, дорогу землю Україну. Те що я бачив і пережив зворушило до глибини моє серце і душу. Ці моменти для мене є найціннішим дарунком, якого я передам нашим рідним, особливо українській молоді... Я щасливий! Маю з чим повертатися на нашу любов Україну!”

У понеділок в пополудневих годинах щасливі діти пластової родини залишили чудовий Новий Сокіл.

Братчик Славко

Василь Стус

Замучений Москвою в 1985 р.

КИЇВ

Сосна із ночі впливля, як шогла,
Грудей торкнулась, як вода — весла,
як уст — слова. І спогади знесла.
мов сонну хвилю. І подушка змокла.

Сосна із ночі впливля, мов шогла.
І посвітилась болем далина.
І все — вона. Довкруг — одна вона.
Та тільки терням поросла дорога.

Сосна росте із ночі. Горілиць
з-за оболу осяйна Софія.
Десь галактичний Київ бронзовіє
у мерехтінні найдорожчих лиць.

Сосна пливе із ночі і росте,
як тінь Вітчизни о порі смеркання.
А ти уже потойбіч, ти — за гранню,
де видиво гойдається святе.

Там — Україна. За межею. Там,
лівіше серця! З горя молодого
сосна стриміє з ночі, ніби шогла,
а Бог шепоче спрагло: Аз воздам!

КОЛИМА

Обколоте, в намерзі стогне вікно
і свічка у шклянці, у пляшці вино,
у горлі застуда, у серці — пільма,
бо виє зав’югою грім Колима.
Провалля і кручі. Горби і горби.
Сказись од чекання, молінь, ворожби,
чи то заклинання, чи то знавіснень,
оббризкала стіни чи кров, а чи тінь.
Занадто далеко, занадто ген-ген,
де в легітю-вітрі кучериться клен,
де сонях кружляє, калина цвіте.
Спасибі й на тому, що десь ви єсте,
де ревом німим задихнувся Дніпро,
де в Нестора апокрифічне перо,
бо в горлі застуда, у грудях пільма
і світ обстапає стокрик — Колима.



ІЗ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В БРАЗІЛІЇ В КУРІТІБІ ПОВСТАВ УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КЛЮБ



Перша Управа УСКлубу в Бразилії: від ліва до права: П. Білоницький, А. Борсук, Л. Федусенко, Д. Равлик, К. Шмулик, Т. Кіндра. За ними стоять п-во Я. і Т. Романишини

За ініціативою Ярослава і Татіани Романишин, які приїхали до Бразилії на відвідини з Північної Америки, дня 4-го жовтня 1987 року засновано в Курітібі Український Студентський Клуб. На основуючих зборах, які відбулися в домівці Хліборобсько-Освітнього Союзу обрано Управу Клубу в такому складі: Лариса Федусенко — голова, Анелія Борсук — заступниця голови, Корнелій Шмулик — перший секретар, Петро Білоницький — другий секретар, Тереса Кіндра — скарбник і Дебора Христина Равлик — референт зв'язків.

Завданням Клубу є об'єднати українських студентів, що студіюють на курітібському університеті, дбати, щоб вони познайомилися і планувати спільну діяльність так товариську як і громадську, яка б мала значення для цілої української спільноти.

На основуючих зборах вписалося вже 27 студентів і заплановано в найближчому шкільному році різні зустрічі та доповіді.

Клуб буде також дбати про стипендії для українських студентів, які потребують допомоги і на своїх перших зборах, що відбулися 11-го травня 1988 року, із участю Ілярія Безручка, голови Фондації Допомоги при Українській Центральній Репрезентації вирішено багато справ, а особливо вирішено старатися про нових членів.

Корнелій Шмулик



Президія зборів: Ілярій Безручко, Іван Кінда, Ярослав Романишин і Корнелій Шмулик



Учасники основуючих зборів Українського Студентського Клубу в Курітібі.

В АВСТРАЛІЙСЬКІЙ ШКОЛІ

Цього року, так як і кожного року, після шкільних вакацій, треба було збирати всі свої манатки і мандрувати знову до школи.

Признаюся до правди, що після такої довгої перерви, то людина стає лінива і байдужа до шкільної науки. Але я думаю і на другу сторону, що наука в ліс не заведе, тільки випровадить на добру дорогу.

От скінчився останній день шкільних вакацій, взяла свою шкільну торбу і мандрую до школи. Коли зайшла в шкільний будинок, то бачу тут все незнайоме, але так мусить бути, бо то інша школа.

Треба привикати до нових учителів і до нових товаришок. Дзвонить дзвінок, прийшла година заходити до класу. Зайшли всі, посідали на лавки і чекаємо, чим будемо починати і з ким цю першу лекцію.

Бачимо... входить учитель. Першим словом привітав учениць і сказав: — Бачу, що сьогодні до нашої класу прийшло кілька нових учениць і, здається мені, що кожна з них належить до іншої національності, як це видно з прізвища. Ми скористаємо з цього та попросимо їх, щоб вони розказали нам щось про країну свого походження. От, Йона, починай.

Він звернувся до одної в'єтнамки, що сиділа на першій лавці, і вона почала говорити: „Моя країна називається В'єтнам, але мене забрали з неї, коли мені було лише два роки. Я живу у пані Смітс увесь час. Мені прикро, але не можу нічого сказати про В'єтнам". Вона сіла. — А ти, Матільда, ти ж недавно приїхала з Німеччини? — звернувся він до німочки, що сиділа за Йоною, — Розкажи нам про свою батьківщину!

Матільда почала оповідати:

„Ми жили в горах Альпах, де мій тато був лісничим. Ми жили в домі серед лісу. До нас часто приходили малі серни, а часом й олені. Ми ходили з мамою збирати гриби та ягоди..." — То вам дуже приємно жилося... — перервав учитель Матільді, і кинув оком на мене.

„От буде тепер мені!" — думаю собі, як вив'яжуся з того? Але постановила, що буду старатися зробити це якнайкраще, бо читала багато книжок про Україну, то чей же не буде мені трудно щось сказати. Я не помилилася, бо черга таки прийшла до мене.

— А ти, Катріна! Що нам скажеш? — звернувся до мене вчитель. — Ти, здається, росіянка, правда? —

— О, ні, пане вчителю! Я не росіянка, я українка! — я рішуче та виразно йому відповіла.

— Добре, але ж Україна це частина Росії, отже це є те саме? — сказав.

— Ні, пане, це не правда! Українці мають свою окрему мову, свою історію і культуру, своїх

письменників, і взагалі українці живуть інакше, як росіяни. Україна є дуже велика і багата країна, це одна з найбільших держав Європи. Український нарід є гарний, працьовитий, сильний, здоровий, здібний і чесний! Це ніяк не росіяни!

Україна має дуже врожайну землю. Більша її частина є вкрита чорноземом, на якому ростуть усі рослини, які є потрібні для людини, а головню всі хлібні, якими колись Україна годувала неаграрні держави, як народ мав свою землю.

В українських ріках і морях є багато риби. Найбільші ріки є: Дніпро, Дністер, Південний Буг, Прип'ять, Десна і багато більше. Якби їх усіх зв'язати разом, то ріками України оперезав би одну третину Європи. Крім цього, Україна має свою нафту (ойл), своє залізо, вугілля, свій віск, марганець і багато інших земних багатств, тому не має волі, бо заздрі сусіди все від неї забрали.

Ми живемо на чужині, але доля нашого народу нам не є байдужа. Ми тут стараємося, щоб наш нарід був вільний на своїй землі і був щасливий та рівний з усіма народами світу. Ми стараємося всіма нашими силами допомогти, щоб Україна була вільна, бо воля це найдорожчий скарб людини!... я говорила й говорила, мов з книжки читала, аж дух запирало. Ціла класа слухала уважно. Тоді вчитель запитав мене, чи я була вже в Україні, але дуже хотіла б туди поїхати і все побачити?

Тоді він запитав мене, чи мої батьки там народилися. Я сказала, що моя мама народилася в Німеччині, а до Австралії приїхала, як їй було три роки, а тато роджений в Україні і ми в хаті розмовляємо українською мовою. Я дуже горда, що можу говорити двома мовами.

Задзвонив дзвінок, а учитель закінчив лекцію словами: — „Дякую всім, що розказали нам про свої країни, а найбільша подяка тобі, Катріна! Ти народилася тут і своєї України навіть не бачила, а багато про неї знаєш. Вона, справді, мусить бути дуже гарна. Я радий, що мав нагоду почути від тебе багато цікавого про вашу Україну і бажаю вам здобути волю, бо то справді найбільший скарб для людини.

Катруся Коцюмбас, 15 років.

Учениця Братської Рідної школи в Лідкомбі за твір „В Австралійській школі" дістала третю нагороду в 30.00 дол. на 10-му Конкурсі молодечої творчості, який проголосив Літературно-мистецький клуб ім. Василя Симоненка в Мельборні, Австралія.

Підтабір скобів і вірлиць „ШЛЯХ ДО ДІЇ”
Провінційний Парк „Алгонквін”, Онтаріо

ЧИ ВАМ ВЕСЕЛО?

В суботу 8-го серпня, 50 скобів і вірлиць приїхали до провінційного парку Альгонквін, сподіючись двох приємних тижнів повних дружби, знайомства і пізнання. Але по трьох днях ми нарешті завважили, що ЮМПЗ перетворилася на ЮМПВідокремлення. Скоби знайомилися з вірлицями тільки під час ранньої і вечірньої молитви, або тоді як ходили до лятрини чи до кухні по харч. Юнаки і юначки ходили по парку кажучи „це не є зустріч”.

Нарешті по кількох днях булава над нами змилосердилася і дозволила нам познайомитися. Подруги і друзі zorganizували нам спільні ватри, теренівку, змаги і т.д. Тому, що ми не були при звичаєні до зустрічей, спочатку хлопці і дівчата відокремлювалися. Але нарешті, під час приємної хоч мокрої триденної канойкарської прогулянки, скоби та вірлиці ближче заізналися і зжилися в одну велику пластову родину.

З цієї зустрічі нам всім залишаться приємні спомини. Скоби і вірлиці, чи Ви пригадуєте коли під час першого тижня табору:

— дівчата тричі під ряд перемогли хлопців у пісні „При дорозі сивий дуб”?

— Петро Содоль всіх вітав „добрийдень” (два рази)?

— Ми щодня ходили три кілометри по харчі?

— Ми співали „Горить нафта”?

— Як Лада весь час робила знимки?

— Всі казали „Ти хіба з Вінніпегу” або „Ти хіба з Торонта?

— Перший курінь zorganizував відео запис „1000 точок на юначку ватру?

— Грецькі гри?

— „Чи Бог бере дурних до суду?”

Чи Вам весело?

пл. вір. Уляна Ледуховська
Із газетки ЮМПЗ 87

Підтабір розвідувачів — розвідувачок „ШЛЯХ ДО ПРАВДИ”

Вїжджаючи на Зустріч, дівчата з якими я говорила мали дуже мішані почування про Зустріч. Після довгої подорожі автобусом ми прибули у чудову тиху природу, де було дуже приємно. Атмосфера нудної подорожі відразу змінилася, коли всі зійшлися зі своїми товаришками та товаришами. Приємно було всім пізнавати друзів з далеких країн та з сусідніх стейтів.

Коли ми розтаборювалися по куренях ніхто не знав, що його чекало. Потім вечером відбулися вогники по куренях — була тільки одна проблема, що на цих вогниках не було юнаків. Коли ми ближче познайомилися з юначками в наших куренях, ми зжилися в одну велику родину.

Сталася трагедія того вечора, коли наш курінь мав шану стояти на стійці. На першій стійці стояли ці юначки, що мали зустріч з вовком, який вкусив одну юначку в руку. Друга група юначок також його бачила, але, дякувати Богу, він цього разу нікого не вкусив. Юначки на стійці сильно настрашились, підбігли до шатер команди і збудили булаву. Третя група мала велике щастя, бо не зустрічалася в лісі з вовком.

Думаю, що ні одна юначка не могла спокійно заснути того страшного вечора. Кожний раз, коли згадаємо цю пригоду, то ми дуже сміємося з авантури, яку ми зробили.

пл. роз. Галя Кузишин
Із газетки ЮМПЗ



МАРУСЯ ЧУРАЙ ТА ЇЇ ПІСНІ



„А чи ви знаєте пісню „Подай, дівчино, ручку на прощання“?“ Почулися голоси: „Так! Ні! Знаю! Ні — не знаю всіх слів...“ але тому, що притакливі відповіді переважали заперечливих, то вирішили співати „Подай, дівчино...“ Звуки гітари зливалися із голосами дівчат і хлопців. Настрій мінявся — то з веселого, безжурного якось помаленьку на романтичний, замріяний, а навіть тужливий, сумний.

Мені тяжко уявити собі вогник без пісень. Бувало, як відповідна група зійдеться, то ми потрапили годинами так коло вогню сидіти і лишень співати й співати. Я дуже мило згадую ті вогники, і мені здається, що вони були найбільш приємні хвилини на таборі.

Може й тому мені було так цікаво почути оповідання про прекрасну українську дівчину, козаку, яка жила ще за часів гетьмана Богдана Хмельницького. Вона так любила пісні, що почала сама їх укладати і навіть мелодії до них придумувати. Чи то не є щось? Пригадайте собі лишень, як тяжко укласти якусь можливу коломийку, а до неї ми вже маємо мелодію!

Тому й зацікавили мене її пісні. Ми ще донині їх при багаттях співаємо, а це ж бо вже понад 300 років минуло, як вони були укладені! Чи знаєте пісню „Ой не ходи, Грицю, та й на вечерниці“? Це також вона її написала. А чи знаєте „Засвістали козаченьки“? Вона її теж написала, лишень слова із часом трішки змінилися. Її початкові слова були „Засвіт встали козаченьки“. Вона також написала „Віють вітри, віють буйні“, яку ми тепер чуємо в

опері І. Котляревського, „Наталка Полтавка“. Багато пісень вона написала, але вони є менше знані між нашою молоддю. Дотепер віднайшли 16 пісень, які вона уклала.

Але послухайте, яке було її життя. Мені здається, що навіть Алфред Гітчак ліпшого не придумав би.

Отже, як я вже згадувала, вона, либонь, була правдивою красунею. Знаєте, така як усі українські пісні описують красунь — великі карі очі, чорні брови, овальне смагляве личко, гарні уста і ще до того мала чорну густу довжелезну до самих колін косу. Я ще таких дівчат не бачила але видно, що вона з таких була. Був у письменника Квітки-Основ'яненка, крім біографічних і пісенних матеріялів, ще портрет цієї чудової дівчини, і цей портрет бачив автор першої біографії нашої красуні, О. Шкляревський, і він докладно її описав. На підставі того опису маляр Ф. Самуєв відтворив її портрет, який я тут залучую.

Жила вона на Полтавщині, на передмісті Полтави, над берегом ріки Ворскла. Жила сама з матір'ю, бо батька замучили поляки у Варшаві, як він дістався до них в полон разом з гетьманом Павлом Павлюком.

Недалеко, „на горі“, жив Гриць, з яким Маруся змалку бавилася. Але із часом, як вони попідростали, перемінилася їхня приязнь у любов, і тоді Маруся написала найкращі пісні про свої почуття. Однак, її щастя довго не потривало. Богдан Хмельницький збирав військо в похід, і з козаками і Грицько пішов, а Маруся лишилася сама і тужила за Грицем.

З часом, по великих успіхах у боях, козаки вернулися додому, але тепер довелось Марусі гірко розчаруватися. Грицева мама дуже не хотіла, щоб Гриць одружився з Марусею. Вона вибрала собі за невістку багату дівчину Галю, дочку полтавського сотника Федора Вешняка. Гриць скорився маминій волі, покинув Марусю і одружився з Галею.

Маруся тяжко те переживала. З часом її жаль перемінився в розпуку, а потім в ненависть і жадобу пімсти. Маруся не могла Грицеві простити його зради. Вона його отруїла.

Однак її совість не дозволила затаїти цього вчинку, і вона призналася до нього. За це засуджено її на смерть. Сталося це в 1648 р. В день коли мали виконати присуд, примчав вершник від самого гетьмана з наказом дарувати Марусі життя „у пам'ять героїчної смерті її батька і заради пісень, що вона склала.“

Але Маруся вже довго по тому не прожила. Шкляревський подає, що, за одною версією, вона за рік захворіла і померла, а друга версія каже, що буцімто вона вступила в монастир десь на Слобожанщині, яка тоді належала до Московщини.

Називалася вона Маруся Чурай. Її батько, Гордій Чурай, був осаулом у козацькому війську. Люблений і шанований він був серед козацтва за свою гарну хоробру і лицарську вдачу. Не забував свого героя і український нарід, що часто співав про Чурая. В одній з тих пісень-дум козаки співали:

„Орлику сизий, орлику, молодий Чураю!
Ой забили ж тебе ляхи та у своїм краю,
Але ж знай, орлів, братів маєш, що в тебе
вдалися,

Відомстити за тебе усі поклялися.”

За словами Кониського „осаула Чурая цвяхами прибили до дошки облітої смолою”, запалили її і так він у муках загинув.

Отож і доня лицаря вже молоденькою услухалася в життя свого народу та, обдарована здібностями, творила для свого народу красу: чудові пісні.

У перших своїх піснях співала вона про козаків, що йдуть у бій за волю свого народу, та про щасливу любов і жартівливі пісні; а потім про зраду милого і пімсту за зраду.

Оксана Шуст-Крушельницька

ВИСТУП РІДНОЇ ШКОЛИ УНО, ТОРОНТО

У Блюр-Каледжі в 10-ліття навчання спадщинних мов

З нагоди святкування 10-ліття навчання спадщинних мов у цій середній школі академічного типу 14 травня 1988 року, що його zorganizувала Рада Освіти Торонта було велике зібрання дітей, батьків і вчителів. А це було доказом важливості та підтримки цієї програми.

Після кількох коротких промов були виступи хорів. Завершенням концерту був виступ хору Рідної Школи УНО під проводом диригентки Іри Дрогобицької, градуантки Королівської Консерваторії Торонта. Хор виконав гімн 1000-ліття Християнства в Україні й пісню „Ми молоді” (дуже бадьору на слова Івонни Савицької, музика — Іри Дрогобицької). Втішив публіку виступ молоденького соліста Андрія

Лопачького — учня обдарованого обіцюючим чудовим кольоритним сопрано.

Була велика приємність слухати цей хор. Він успішно зарепрезентував слов'янські групи на цих святкуваннях. Діти на ньому мали нагоду поділитися своїми осягами у плеканні своїх мов крізь музику.

Українські національні одяги своїм кольоритом збагатили красу появи хору на сцені. Публіка нагородила виступ хору Рідної Школи УНО, диригента та батьків рясними оплесками.

Подано за листом до „Гомону України”

Софії Діяни Варшавської —
провідної інструкторки слов'янських мов
у Раді Освіти — Торонто



Стоїть збоку диригентка Ірина Дрогобицька.

БОЛИТЬ МОЯ ГОЛОВОНЬКА



Не швидко

Пам'ять моя го-ло-во-нька від самого чола;
 Не бачило милень-ко-го ні тепер ні вчора
 Ві бачиться, не журюся, в тиру не вдр-ю-ся,
 А як виїду за-во-рота од вітру валюся.

Ой, бачиться, що не плачу,
 Самі сльози ллються;
 Од милого людей нема,
 Од нелюба шлються.
 Нема ж мого миленького,
 Нема мого сонця,
 Ні з ким мені розмовляти,
 Сидя у віконця.

Нема ж мого миленького,
 Що карії очі, —
 Ні з ким мені розмовляти
 Темньої ночі.
 Зелененький барвіночку,
 Стелися низенько,
 А ти, милий, чорнобривий,
 Присунься близенько.

Зелененький барвіночку,
 Стелися ще нижче,
 А ти, милий, чорнобривий,
 Присунься ще ближче!
 Нема мого миленького,
 Нема його тут,
 Посходила по слідонькам
 Шевлія та рута.

СИДИТЬ ГОЛУБ НА БЕРЕЗІ

Поволі

Сидить голуб на-бе-ре-зі, голубка-на ви-шні...
 «Скажи, скажи моє сер-це, що ма-єм на ми-смі?»

„Ой тиж мені обіцявся
 Любити, як душу, —
 Тепер мене покидаєш,
 Я плакати мушу!

Будь щасливий із тією,
 Котору кохаєш,
 А над мене вірнішої
 На світі не знайдеш”.

„Ой є в мене таке зілля
 Близько перелазу:
 Як дам тобі напитися, —
 Забудеш одразу!”

„Буду пити через силу,
 Каплі не упушу, —
 Тоді я тебе забуду,
 Як очі заплашу”.

Буду Бога просити,
 Щоб ти був щасливий!
 Чи зо мною, чи з другою,
 Повік мені милий!

Як не хочеш, моє серце,
 Дружиною бути,
 То дай мені таке зілля,
 Щоб тебе забути!”

МАТЕМАТИЧНІ ЗАГАДКИ

1. ЧАРІВНІ КВІТКИ

Легенда каже, що на зачарованій горі ростуть дві кам'яні квітки, з листків, стебел та пелюстків яких можна скласти коло.

Спробуйте! Перерисуйте квітки на папір або картон, виріжте пелюстки, стебла та листки і складіть коло.

2. ОЦІНІТЬ НАШВИДКУ

Перед вами два стовпчики чисел:

123456789	1
12345678	21
1234567	321
123456	4321
12345	54321
1234	654321
123	7654321
12	87654321
1	987654321

Спершу „нашвидку” порівняйте обидва стовпчики і скажіть, який при додаванні дасть більшу суму.

Відтак перевірте додавання.

3. СПАНТЕЛИЧЕНИЙ ВОДІЙ

Петро їхав з Нью-Йорку на „Вовчу Тропу”. Як тільки виїхав з-під домівки, завважив, що його авто саме має переїханих 15951 милю.

— Цікаво — пробурмотів Петро. Симетричне число, яке читаємо так само зліва вправо як і зправа вліво.

Тепер вже не хутко покажеться знову таке симетричне число.

Однак рівно через дві години показалося нове число, яке теж в обидва боки читалося однаково.

Яке це було число та з якою швидкістю Петро їхав.

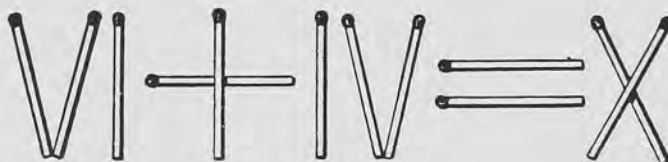
4. ГОЛОВОЛОМКА

Який знак треба поставити між написаними поряд числами 2 і 3, щоб вийшло число більше як 2, а менше як 3.

5. НА СПОРТОВІЙ ПЛОЩІ

Поздовж біжні розставлено 12 прапорців в однаковій віддалі один від одного. Старт біля першого прапорця. Біля восьмого прапорця змагун був вісім секунд після старту. Через скільки секунд, при постійній швидкості змагун буде біля дванадцятого прапорця.

Виправте помилку



УВАГА! УВАГА! УВАГА! ЧИТАЧІ „ЮНАКА”

Подасмо до відома що книжку „Цьопа Паліїв — Та, що прорвала греблю” маємо далі на сладі. Книжка включає доповіді, статті, листи, звернення і думки Цьопи Паліїв із різних періодів її довгої пластової, громадської і виховної діяльності. Ціна — 12.50 дол. Замовляти можна у Ludmila Darmohraj, 5 Lower Cross Rd., Saddle River, N.J. 07458, тел. 201-327-0057

Розгадки загадок з „Юнака”

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Спочатку треба читати букви, що розміщені під великими книжками, а потім під маленькими: „Книга в щасті укращає, а в нещасті утішає”.



Хто з Вас подорожує

- літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради

в українському подорожному бюроі

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto M6H 1N2, Ont.
Telephone: 535-2135 & 535-2136

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Ірина і Роман Вжесневські

**THE FUTURE
BAKERY**

735 Queen St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластуні і Пластунки,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

**СВЯТО—МИКОЛАЇВСЬКІЙ
КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ**

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 336-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстарішій кредитівці
у Торонті

**Українська
Кредитова Спілка**

Централа 295 College St. Toronto, Ont. M5T 1S2
Tel.: 922-1402 & 922-2797

Відділ 3635 Cawthra Road
(біля Української Католицької Церкви)
Tel.: 272-0468

Відділ 2397 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Tel.: 762-6961

Відділ 225 The East Mall, Unit 16,
Etobicoke, Ontario
Tel.: 233-1254

Корисні умови для вкладів і позичок. Наше завдання
помагати членам в економічних справах порадами і
фінансово.

Наша справа — служити членам!

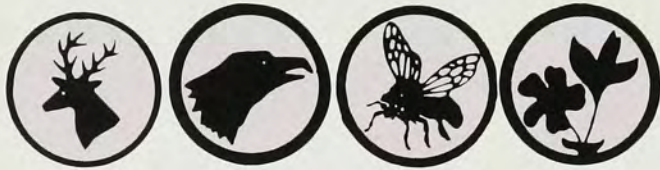
FOR COURTEOUS FRIENDLY SERVICE



COMMUNITY TRUST

2271 BLOOR STREET WEST
TORONTO, ONTARIO, M6S 1P1

Ціна \$2.00



ОЛЕНЬ СОКІЛ БДЖОЛА БАРВІНОК

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА**

"САМОПОМІЧ"

І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ

"САМОПОМІЧ"

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —

*запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 ппол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 ппол.

Щадіть, позичайте та полагоджуйте всі свої
фонансові потреби в своїй рідній Українській
Фінансовій Установі.

Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки
від звичайних ощадностей якого-небудь банку
чи шадниці.

А також даємо на дуже догідних умовах
всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N. J. 07055. Tel. 201-473-5965

"... виховання — це надавання дум-
нам і почуванням яногось напрямку", —
наше Олександр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє виконанню
цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передпла-
чуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
ків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприяту і
загалу батьків, які цікавляться вихован-
ням і громадськими справами.



Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED

REALTOR — INSURANCE BROKER

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404

2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555

5302 Dundas St. West — Tel.: 236-2666

CHOLKAN INSURANCE: BROKERS LIMITED

5302 Dundas St. West, Etobicoke — Tel.: 239-7733

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303